

НАУКОВІ ЧИТАННЯ

*Присвячені
пам'яті*
ВОЛОДИМИРА
МИХАЙЛОВИЧА
КОРЕЦЬКОГО

*Збірник
наукових
праць*

2009

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА**

НАУКОВІ ЧИТАННЯ

*Присвячені пам'яті
Володимира Михайловича Корецького
(Збірник наукових праць)*

Київ - 2009

УДК 340.12.001(063)
НЗ4
ББК 67.3

*Рекомендовано до друку
Вченою радою
Київського університету права НАН України,
протокол №9 від 30.06.2009 р.*

Редакційна колегія

Шемшученко Юрій Сергійович – академік НАН України, директор Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; **Бошицький Юрій Ладиславович** – к.ю.н., професор, ректор Київського університету права НАН України; **Мацко Анатолій Степанович** – к.ю.н., доцент, завідувач відділення міжнародного права Київського університету права НАН України; **Чернецька Олена Василівна**, к.ю.н., доцент, проректор Київського університету права НАН України

НЗ4 **Наукові читання. Присвячені пам'яті В.М.Корецького:** Зб. наук. праць. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко, Ю.Л.Бошицький, А.С.Мацко, О.В. Чернецька. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2009. — 585 с.

ISBN 978-966-301-177-6

У збірнику наукових праць, присвячених пам'яті видатного українського правознавця академіка Володимира Михайловича Корецького, опубліковані статті вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема наукові дослідження у сфері історії й теорії держави та права, міжнародного права, міжнародного приватного права, порівняльного правознавства тощо.

У збірнику наукових праць також, простежується історичний екскурс наукової спадщини Володимира Михайловича Корецького, яка і зараз становить неабиякий інтерес для юридичної науки і практики.

The set of materials commemorating a great Ukrainian law expert, academician Koretskiy Volodymyr Mykhailovych includes articles contributed by outstanding law scientists particularly research of history and theory of state and law, international private law, comparative law studies issues, etc.

The materials represent the historical retrospective of Koretskiy's scientific heritage being of great interest and value for the legal science and practice.

УДК 340.12.001(063)
ББК 67.3

ISBN 978-966-301-177-6

© Київський університет права НАН України, 2009

ПЕРЕДМОВА

Проведення Київським університетом права Національної академії наук України наукових заходів, таких як студентські, аспірантські конференції, семінари та круглі столи з різних галузей права, – необхідне та доцільне в контексті удосконалення концепції розвитку навчального закладу відповідно до сучасних вимог. Університет готує правознавців, яким прагне надати ґрунтовні, якнайглибші та найсучасніші знання в галузі юриспруденції. Це в повній мірі забезпечує високу якість освіти та відповідає вимогам щодо впровадження принципів Болонського процесу.

Розмаїття наукових заходів дозволяє гармонійно поєднувати наукову діяльність і фахове спілкування студентів, аспірантів та викладачів, розширювати коло наукових інтересів та зв'язків з представниками інших вишів, наукових шкіл.

Однією з таких надзвичайно корисних, на нашу думку, можливостей є проведення наукових читань, присвячених пам'яті Володимира Михайловича Корецького – надзвичайно цікавої особистості радянської юриспруденції – науковця, державного діяча, політика, дипломата. Постать Корецького яскрава і непересічна завдяки його глибокій ерудованості, досвідченості та інтелекгентності. Його значний внесок у розвиток радянської юридичної науки, міжнародного приватного права, міжнародного публічного права та порівняльного правознавства недооцінений нащадками. Не надто добре про В.М. Корецького обізнана і сучасна молодь, яка прагне отримати юридичну освіту.

Тому започаткування у 2008 році в КУП НАНУ спільно з Інститутом держави і права ім. В.М. Корецького НАН України щорічного наукового форуму в пам'ять засновника зазначеного інституту, є не лише символічним, але має глибоку виховну й освітанську мету. Концепція читань передбачає обговорення актуальних проблем розвитку права в сучасній Україні на підставі порівняльного законодавства, відродження інтересу науковців до наукової спадщини В. М. Корецького, а також в цьому контексті до проблем формування правової системи сучасної незалежної, демократичної, правової і соціальної держави, яка обрала шлях послідовної розбудови в Україні громадянського суспільства. Суспільства вільних і рівних людей, де, за переконанням Володимира Михайловича, дійсно цінюються права і свободи кожної людини, де панують розвинута відкрита економіка, демократія і верховенство права.

Ми маємо пам'ятати, що сучасне українське суспільство здобуло важливу перемогу в обстоюванні основних демократичних принципів та цінностей. Ми повинні пишатися тим, що українська молодь, і зокрема українське студентство, демонструють високу академічну культуру захисту своїх конституційних прав та свобод, і тим самим доводять, що Україна прагне вільного демократичного розвитку і готова гідно захищати своє майбутнє.

Творча спадщина В.М.Корецького виходить за суто професійні рамки, оскільки його особистість, його роль у політичному житті, особливо в царині міжнародних відносин, незмірно ширша. Погляди та ідеї Володимира Корецького

багато в чому зберігають актуальність і сьогодні, оскільки він висококваліфіковано визначив загальні важливі проблеми міжнародного приватного права.

Життя, творчість та ідеї Володимира Михайловича є прикладом сучасного юриста. Він мав заслужену велику повагу серед радянської юридичної громадськості. Тому важливо нагадати й відродити цю повагу у студентства.

Володимир Михайлович Корецький народився 18 лютого 1890 р. в Катеринославі (сьогодні Дніпропетровськ). 1910 р. – вступив на юридичний факультет Московського університету. У 1911 році переїхав до Харкова, де в 1916 р. закінчив юридичний факультет Харківського університету. У 1920 р. став професором юридичного факультету Харківського інституту народного господарства, пізніше – Харківського юридичного інституту, де завідував кафедрою історії права, а потім – кафедрою міжнародного права.

У 1939 р. Корецькому присуджується науковий ступінь доктора юридичних наук.

Під час Великої Вітчизняної війни працював професором Ташкентського юридичного інституту, а у 1944 р. повернувся до Харківського юридичного інституту, де продовжує завідувати кафедрою міжнародного права. У 1948 році В.М. Корецького обирають академіком АН УРСР, членом президії Академії. З 1949 р. він очолює сектор держави й права АН УРСР, який перетворився на Інститут держави і права.

Незабаром після Жовтневої революції він одним із перших звернувся до вивчення проблем міжнародного права. Будучи одним із творців у середині 20-х років міжнародного господарського права як наукової галузі, він видав підручник «Нариси міжнародного господарського права» (Харків, 1927). А його найбільш фундаментальна монографічна праця в галузі міжнародного приватного права була написана на основі захищеної в 1939 р. докторської дисертації робота – «Нариси англо-американської доктрини й практики міжнародного приватного права». Тема досить актуальна на той час, оскільки в ній детально досліджувалася практика судів США й Великобританії, пов'язана з розглядом справ, що виникли після визнання Радянського Союзу адміністрацією Ф. Рузвельта.

До війни В.М. Корецький вивчав переважно міжнародне приватне право, однак у роки війни коло його наукових інтересів розширюється дослідженням історії вітчизняного й західноєвропейського права, а вже в післявоєнний період центром його наукових інтересів і практичної діяльності стає міжнародне публічне право.

Володимир Корецький – людина величезної наукової ерудиції, автор численних праць. Зокрема це лекції з історії держави й права; «Створення воєнних баз США на чужих територіях – порушення міжнародного права»; «Монтескьє. Загальні принципи права в міжнароднім праві»; «Хрестоматія з історії держави й права»; «Проблема основних прав і обов'язків держав у міжнароднім праві»; «Декларації прав і обов'язків держав» тощо.

Активна участь протягом більш ніж чверті століття в найважливіших міжнародних конференціях і організаціях давала великий фактичний матеріал для дослідження проблем міжнародного публічного права, стимулювала розширення кола наукових інтересів.

Володимир Корецький входив до складу делегацій на трьох сесіях Генеральної Асамблеї ООН як радник делегацій, брав участь у роботі Ради Безпеки ООН як представник від СРСР; був першим радянським вченим-членом Комісії міжнародного права ООН від СРСР; брав участь у роботі Комісії з прав людини, а також у Женевській міжнародній конференції з вироблення додаткової конвенції про скасування рабства й работоргівлі; очолював делегацію УРСР на конференціях ООН з морського права; мав членство Міжнародного суду в Гаазі, 2 роки був його віце-президентом, входив до складу головної редколегії Української радянської енциклопедії; був президентом правової секції й членом правління Українського товариства дружби й культурних зв'язків із закордонними країнами. Як людина інтелігентна, ерудована та далекоглядна він надавав великого значення контактам із закордонними вченими, а як блискучий лектор відвідав з лекціями університети Гамбурга, Бухареста, Варшави, Праги, Единбурга, Лондона, Будапешта.

Розглядаючи ключові положення міжнародного права, Володимир Корецький аргументував свої висновки, спираючись на історичний і порівняльно-правовий методи, критично, але з повною науковою об'єктивністю аналізував праці сучасних йому закордонних авторів. Не дивно й показово, що він єдиний науковець-юрист у СРСР, який був ушанований званням Героя Соціалістичної праці і став одним з найбільш авторитетних юристів-міжнародників не тільки в нашій країні, але й за її межами.

Другі читання присвячені як сучасному аналізу творчої спадщині Володимира Корецького, так і осмисленню сучасних проблем розвитку права в нашій державі, ідеям та проблемам формування правової системи нашої держави, актуальним проблемам сучасного міжнародного публічного й приватного права, міжнародного господарського права, цивільного права західних держав. Впевнений, що зараз, а саме коли зростає роль і значення юридичної науки для подальшої розбудови нашого суспільства та держави, проведення наукових читань, присвячених пам'яті видатного українського правознавця Володимира Михайловича Корецького, є закономірним явищем. Тому формат читань поступово розширюватиметься, планується запровадження премій імені В.М. Корецького для студентів та аспірантів, перевидання його праць тощо.

Від Київського університету права НАН України та від мене особисто висловлюю ширю подяку всім, хто взяв участь в роботі Других наукових читань, авторам, які подали свої статті до цієї збірки, а також усім, хто сприяв виходу цього видання в світ.

З повагою до читача
Ю.Л. Бошицький,
професор, ректор Київського університету права
НАН України

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА	3
<i>Béky Á.</i> General thoughts on European Contract Law.....	6
<i>Blachnio-Parzych A., Kuczyńska H.</i> Limits of immunity of Members of Parliament in the Polish law in the light of European Court of Human Rights jurisprudence	11
<i>Csécsy A.</i> Breach of Contract in German Private Law	19
<i>Görög M.</i> Néhány gondolat a merchandising jogviszonyról.....	24
<i>Kovács Z. G.</i> A jogi személyek büntetőjogi felelősségének megítélése Angliában és az Egyesült Államokban	38
<i>Molnár I.</i> Iparjogvédelmi intézményeink fejlődése (1895-1995): szabadalmazhatóság, szolgálati találmány, fejlesztések oltalma és licencia.....	44
<i>Péterfalvi A.</i> Adatvédelem és információszabadság az emberi jogok tükrében.....	73
<i>Sloboshanin S., Kazankova E.</i> Aktuelles aus Russland	79
<i>Szikora V.</i> Concept of Alternate Dispute Resolution in European Consumer Law.....	84
<i>Spasić V.</i> Novo zakonodavstvo za zaštitu intelektualne svojine u Srbiji.....	89
<i>Zákány J.</i> Orvosi műhiba-és felelősségbiztosítási krízis az Amerikai Egyesült Államokban	100
<i>Zoványi N.</i> A magyar Polgári Törvénykönyv kodifikációs munkálatai.....	105
<i>Butler W.</i> On the formation of a Russian legal consciousness:the Zertsalo.....	112
<i>Бринчук М.М.</i> Соотношение экологического права с другими отраслями: проблемы и решения.....	120
<i>Пейтерфалви А.</i> Захист даних та свобода інформації в світі прав людини.....	140
<i>Слобожанин С. В.</i> Полезные модели в Германии – важнейшие изменения	145
<i>Федотов М.А.</i> Проблема копипейста в контексте Бернской конвенции и российского законодательства об авторском праве	148
<i>Чирич А.</i> Механизм ограничения и исключения договорной ответственности в международном торговом обороте.....	163
<i>Андрощук Г.</i> Міжнародна реєстрація товарних знаків: економіко-правовий аспект.....	175

<i>Андрусів У.</i> Міжнародно-правова охорона прав організацій мовлення: проблеми удосконалення	184
<i>Бакалінська О.</i> Особливості захисту комерційних позначень в конкурентному праві України.....	195
<i>Білоцький С.Д.</i> Процедура набуття членства в НАТО	205
<i>Бондар Ю.М.</i> Етичні аспекти державної служби у світлі морально-правової філософії.....	210
<i>Бошицький Ю.Л.</i> Особливості правової охорони торговельних марок в умовах сучасної Польщі, Словаччини, Білорусі, та Росії (науково-практичний порівняльний аналіз).....	218
<i>Братасюк В.</i> Утвердження принципу верховенства права у вітчизняному правосудді: духовно-світоглядний вимір.....	228
<i>Булеца С.Б.</i> Історія становлення законодавства про охорону здоров'я в Угорщині та Україні	233
<i>Волошин Ю.О.</i> «Інтернаціоналізація» конституційного права в сучасній вітчизняній та зарубіжній доктрині конституціоналізму: категоріально-понятійні та теоретико-методологічні проблеми визначення.....	241
<i>Волошко Ю.А.</i> Реструктуризація міжнародних організацій супутникового зв'язку в умовах комерціалізації телекомунікаційної діяльності.....	252
<i>Волощук Т.В.</i> Методи криміналістики, які забезпечують права та свободи людини.....	257
<i>Воронін Я.Г.</i> Деякі правові проблеми укладення з винахідником договору про виплату винагороди та підстави визнання умов такого договору недійсними.....	259
<i>Гава Ю.В., Новікова І.Е.</i> Проблеми та перспективи оцінки інтелектуального капіталу	267
<i>Гавронська І.В.</i> Евтаназія – злочин чи право людини. Проблеми закріплення у законодавстві.....	275
<i>Гордієнко М.Г.</i> Концепція прав людини в політико-світоглядному вимірі.....	281
<i>Іваненко І.</i> Організаційно-правові основи впровадження технології електронного подання заявок на об'єкти промислової власності в Україні з урахуванням міжнародного досвіду	289
<i>Калениченко П.А.</i> Особливості правової охорони музичних творів у шоу-бізнесі України.....	301
<i>Кваша О.О.</i> Кримінальна юстиція у протидії стійким злочинним об'єднанням: шляхи вдосконалення	309

Кириченко І. Становлення поняття «ексклюзивності даних» на лікарський засіб та його вплив на розвиток інновацій у фармацевтичному бізнесі	317
Ковальова М.В. Цивільно-правова охорона винахідництва в Україні та в країнах Європейського Союзу.....	327
Кравець І.М. Особливості здійснення організаційно-господарських повноважень органами місцевого самоврядування у зарубіжних країнах	351
Лазур Я.В. Еволюція політичних прав людини на прикладі розвитку системи державного управління в давній Греції.....	356
Лінник Н.В. Питання усиновлення та встановлення юридичного батьківства	361
Мамедов І. Міграційні процеси та захист прав людини.....	368
Мармазов В.Є., Пушкар П.В. Теоретико-правові та практичні проблеми визнання практики Європейського суду з прав людини джерелом права України та їх можливі наслідки.....	372
Марчук Р.В. Право на сімейне життя та практика Європейського суду з прав людини.....	386
Марчук Р.П. Криміналістичне забезпечення прав та свобод людини.....	390
Мацко А.С. Використання міжнародних стандартів прав людини в діяльності правоохоронних структур	394
Мачихіна Т.С. Основні напрями вдосконалення господарського законодавства України в сучасних умовах розвитку	399
Медведева М.А. Міжнародно-правова заштита матеріальних екологічних прав человека	403
Муравйов В.І., Гріненко О.О. Правосуддя в Європейському Союзі: правові засади діяльності судових органів Євросоюзу	414
Настечко К.О. Особливості оформлення прав на земельні ділянки в зарубіжних країнах.....	421
Немеш П.Ф. Міжнародно-правові засади охорони торговельних марок в Україні	428
Нерсисян А.С. Правове регулювання використання «вільного» («відкритого») програмного забезпечення: світовий і український досвід.....	441
Онисьєв В.А. Розробка методики розслідування легалізації злочинно здобутих доходів як необхідна умова забезпечення прав та свобод людини.....	446
Патей-Братасюк М. Правність норми: доктринальний аспект	449

Потехін О.В. Сучасний стан глобальної системи міжнародних відносин і перспективи сталого розвитку	455
Прасов О.О. Органи державної влади або місцевого самоврядування як відповідачі у справах адміністративної юрисдикції.....	486
Прокоп'юк О.І. Правові колізії в сфері забезпечення банківської таємниці.....	494
Росоляк О. Конституційно-правові моделі бюджетної політики: зарубіжний досвід.....	498
Савчин М.В. Сучасні проблеми і виклики українського конституціоналізму.....	506
Селезень П.О. Виплата процентів та режим недискримінації в договорах України про уникнення подвійного оподаткування.....	520
Скрильник О.О. Діяльність ООН у боротьбі з найманством.....	526
Тимошенко М.О. Особливості ліцензування структурних підрозділів вищих навчальних закладів України	534
Тосхопаран Л.Е. Кодифікація як спосіб упорядкування законодавчої бази: поняття, види та значення.....	536
Федорова А.Л. Сучасні тенденції розвитку права на життя в міжнародному праві.....	539
Хорватова О.О. Господарсько-правові проблеми на ринку фінансових послуг: небанківське кредитування.....	544
Чернега А.П. Вплив Конституцій СРСР та Української РСР і законодавчих актів на забезпечення законності в діяльності правоохоронних органів у другій половині 50-х, першій 80-х рр.	547
Шашкова-Журавель І.О. Характеристика міжнародно-правової системи протидії дискримінації ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД осіб в трудових відносинах.....	553
Шевченко-Атепаліхіна А.С. Інститут міждержавного арбітражу у сучасному міжнародному праві: стан та тенденції розвитку	556
Шинкарук Н.В. Правовий статус парламентської коаліції.....	560
Шумеляк К.А. Насильство стосовно жінок у сім'ї.....	567
Яшарова М.М. Досвід правового забезпечення службових винаходів за законодавством США	570

Наукове видання

НАУКОВІ ЧИТАННЯ
Присвячені пам'яті
Володимира Михайловича Корецького
(Збірник наукових праць)

Комп'ютерна верстка *Н.М.Іванченко*

Підписано до друку 21.09.2009. Формат 60×84 ¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк офсет.
Ум. друк. арк. 34,0. Обл.-вид. арк. 39,23.
Тираж 300 прим. Зам. № 168

Зареєстровано Держкомінформом України.
Свідоцтво: серія КВ №5773 від 22.01.2002 р.

Видавництво та друк:
поліграфкомбінат Європейського університету
03115, Україна, Київ-115, вул. Депутатська, 15/17.
Реєстраційне свідоцтво ДК №603 від 19.09.2001 р.